1850.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 26 MAART.

PROVINCIE FRIESLAND.

HERBESTEDING.

De aanbesteding van het maken van nieuwe en het veranderen van bestaande schotgordijnen, ten behoeve van het Paleis van Justitie, geïmprobeerd zijnde, zal bij Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten, van 19 Maart 1850, no. 66, eene nadere of herbesteding van dat werk op Vrijdag den 29 Maart aanstaande plaats hebben, op welken dag de nadere Inschrijvings-billetten voor dat werk, des morgens ten 9 uren aan het Gouvernementsgebouw zullen moeten ingekomen zijn.

Leeuwarden, den 21 Maart 1850.

De Gouverneur van Friesland,
VAN PANHUIJS.

STAATS-LOTERIJ.

De GOUVERNEUR van *Friesland*,

Brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financien, bij resolutie van den 21 Maart 1850, afdeeling Registratie en Loterijen, no. 75, is bepaald, dat de loten der 210de Staats-Loterij, gedurende de *tweede* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 25 Maart 1850, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten . . .	*f* 76,00.	Geheele Loten . . .	*f* 30,00.
Halve.	- 38,00.	Halve	- 15,00.
Vijfde.	- 15,20.	Vijfde	- 6,00.
Tiende	- 7,60.	Tiende	- 3,00.
Twintigste	- 3,80.	Twintigste . . .	- 1,50.

Leeuwarden, den 23 Maart 1850.

De Gouverneur van Friesland,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 22 Maart 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,20.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood*	- 118,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . .	- 118,00.

Leeuwarden, den 23 Maart 1850.

De Gouverneur van Friesland,
VAN PANHUIJS.

WEENEN, den 18 Maart.

Men meldt heden uit Triest, dat het berigt van het opheffen der blokkade van de havens van Griekenland door de Engelschen bevestigd wordt, maar dat deze laatstgenoemden omstreeks honderd vaartuigen in beslag hebben gehouden tot dat het verschil zal zijn uit den weg geruimd.

— Het weder heeft hier in de laatste dagen eene groote verandering ondergaan. Na eenige warme lentedagen, hebben wij hier plotseling eene koude van 8 gr. onder nul Réaum. Door deze weêrsverandering zijn er tegenwoordig weder veel zieken.

LONDEN, den 20 Maart.

In eene gehoudene vergadering der commissie voor de tentoonstelling in 1851, is mededeeling gedaan, dat de reeds bekomen inschrijvingen ongeveer 1100 p. st. (*f* 13,200) beloopen.

— Door de koninkl. maatschappij van kunsten is tegenwoordig in hare localen in het Adelphi gebouw, als het ware ter inleiding tot de groote tentoonstelling van 1851, eene andere almede hoogst belangrijke tentoonstelling geopend, van voorwerpen van kunst uit de oude- en midden-eeuwen, bijeengezameld uit de voornaamste kabinetten en galerijen van het rijk.

Deze tentoonstelling verdeelt zich in acht hoofdklassen, zijnde: 1°. metaalwerken; 2°. beeldhouw- en snij-werken; 3°. email-werken; 4°. juweelen en lijfsieraden; 5°. uurwerken; 6°. manufacturen; 7°. glaswerken; 8°. schilder- en tapijtwerken, voornamelijk van Brusselsche herkomst.

— Voor eenige dagen overleed alhier in de wijk Sadler's Wells een paruikmaker, die, uithoofde van den schijnbaar behoeftigen toestand, waarin hij verkeerde, voor arm doorging. De vreugde zijner erfgenamen overtrof nog verre de verwondering zijner buren, toen men ontdekte dat de man een vermogen van 50,000 p. st. (*f* 600,000) naliet.

— In den nacht van Donderdag op Vrijdag jl. werd bij den juwelier *Osborne* te Birmingham, eene inbraak gepleegd en daarbij onderscheidene kostbaarheden, ter waarde van 500 à 600 pond st. (*f* 6000 à *f* 7200) gestolen. Eene belooning van 100 guineas (*f* 1200) is aan den ontdekker der dieven toegezegd.

— De berigten uit California melden, dat de ingevallen winter de mijnwerkzaamheden zeer belemmerd heeft en dat er onder de goudzoekers vele ziekten zijn uitgebroken. Desniettemin groeit het staatkundig- en handelsgewigt van Californie met iederen dag aan. In de laatste 18 maanden zijn 800 schepen met 54,000 landverhuizers, uit de havens der Vereenigde Staten naar San Francisco gestevend; deze omstandigheid bewijst genoegzaam hoeveel gezag de Amerikanen aan de Stille Zuidzee zullen erlangen, wanneer de spoorweg van Panama naar Chagres voltooid zal wezen; de Chinesche handel zal denkelijk geen anderen weg nemen en ook zou de togt naar Britsch-Indie denkelijk langs denzelven gaan.

De Sacramento is, volgens brieven van 15 Jan., buiten zijne oevers getreden en heeft Sacramento City alsmede een groot deel der goudstreken onder water gezet. De daardoor geledene verliezen worden op 1 millioen doll. (*f* 2,500,000.) geschat.

PARIJS, den 21 Maart.

Aan het Elysée worden veelvuldige bijeenkomsten gehouden, om te beraadslagen over het nemen van beperkende maatregelen, waardoor de gevaren zouden worden afgewend, welke de tegenwoordige staat van zaken met zich voert. Hoofdzakelijk wordt in deze conferentien over de drie volgende punten beraadslaagd: 1°. de herstelling van het cautionnement der dagbladen op gelijk cijfer als vóór de Februarij-omwenteling; 2°. de herziening der verkiezingswet, en 3°. de verlenging van het gezag van den President der Republiek tot in het jaar 1860. Over het eerste punt is men het spoedig eens geworden en het ontwerp dienaangaande zal waarschijnlijk binnen kort aan de Wetgevende Vergadering worden ingediend. Over de twee andere punten zijn de discussien nog niet ten einde kunnen worden gebragt; de heer *Thiers* zeide, dat men die niet ten uitvoer zou kunnen leggen dan ingeval de heer *Berryer* de portefeuille van justitie aanvaardde; door den heer *Berryer* werd daarop geantwoord: »ik neem zulks aan, zoo gij die opoffering mijner gevoelens nuttig acht voor het Land; maar ik moet u verklaren dat ik mij niet verbind geschraagd te zullen worden door de partij welke ik vertegenwoordig. Mijn leger zal niet voorttrekken. Ik kan slechts rekenen op de medewerking der hier aanwezige achtingwaardige mannen." Voor dat men uiteen ging stond *Louis Napoleon* op en zeide, »dat hij bereid was zich zelven aan de belangen des Lands op te offeren, door afstand te doen van zijne betrekking van President, wanneer zulks een einde kon maken aan de algemeene onrust."

— De Wetgevende Vergadering beraadslaagt nog over het ontwerp omtrent het zegel der handelspapieren en heeft met 400 tegen 232 stemmen besloten, daarin de bepaling op te nemen dat bij alle overdragt van publieke fondsen een zegel van vijf centimes per 100 francs zal moeten worden betaald.

FRANKFORT, den 20 Maart.

De heer *von Bulow*, die door den Koning van Denemarken reeds voor eenen geruimen tijd herwaarts werd gezonden, om hem in zijne hoedanigheid als hertog van Holstein bij de bondcommissie te vertegenwoordigen, maar die niet toegelaten werd, is plotseling teruggeroepen; hij heeft eergisteren onze stad verlaten, om naar Kopenhagen terug te keeren. Dit schijnt in eenig verband te staan met de mislukte poging van den nieuwen Russischen gezant, om de bondscommissie ten gunste van Denemarken te winnen, en niet zonder grond ziet men weldra het hervatten der vijandelijkheden van de zijde der Denen te gemoet. Naar men verzekert zal de Russische gezant ons mede eerstdaags verlaten.

— Uit Rusland zijn weder nieuwe troepen naar Polen opgerukt. Al de hoofd- en mindere officieren spreken van niets anders dan van het eerlang opbreken naar Duitschland. Het geld schijnt sedert de jongste leening weder rijkelijk te vloeijen in de Keizerlijke kassen. Men verhaalt, dat Keizer *Nikolaas* voorstellen gedaan heeft aan de katholijke mogendheden, om op gemeenschappelijke kosten een leger te werven voor den Paus.

BERLIJN, den 21 Maart.

Gisteren is te Erfurt het parlement geopend. De heer *von Radowitz* hield eene openingsrede; hij begon met een historisch overzigt en legde vervolgens de rijksgrondwet en de kieswet over, benevens de additionele acte houdende overgangsbepalingen ten einde door het Parlement te worden in beraadslaging genomen.

Het Statenhuis heeft tot voorloopigen voorzitter gekozen den opper-regeringspresident *Rudolf von Auerswald*, een van de hoofden der vrijzinnig-constitutionele partij.

— De troonrede des Konings van Wurtemberg, in welke op streng afkeurenden ja dreigenden toon over de Rijksvergadering te Erfurt gesproken wordt, maakt alhier het onderwerp van vele gesprekken, geruchten en gissingen uit. Sommigen denken dat de heer *von Sydow*, Pruissisch gezant te Stuttgardt, terug geroepen zal worden. Anderen beweren dat Oostenrijk en Rusland zich gewapenderhand tegen de plannen der genoemde Rijksvergadering zullen verzetten.

— De plegtige krooning des Keizers van Oostenrijk zal nog in de maand Junij aanstaande plaats hebben, tot voorbereiding van welke plegtigheid eene afzonderlijke hofcommissie benoemd wordt. Z. M. betrekt den 1 Mei het lustslot Schönbrunn, en keert in het laatst van Augustus naar Weenen terug.

HAMBURG, den 19 Maart.

Uit Flensburg wordt gemeld, dat zich in die wateren weder eenige Deensche oorlogschepen hebben laten zien. Op het eiland Alsen heerscht veel beweging onder de Deensche soldaten; men heeft geschut in de Deensche verschansingen aan den oever van Sundewit gebragt. Ook van de zijde der regering in de vorstendommen, worden toebereidselen gemaakt, zoo men meent te weten, om Sleeswijk binnen te rukken.

's GRAVENHAGE, den 22 Maart.

De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn bijeengeroepen om te vergaderen op Donderdag den 4 April aanstaande.

— Men verzekert dat de Raad van State Woensdag het ontwerp der provinciale wet ontvangen heeft, en in de aanstaande week het ontwerp der kieswet zal ontvangen, en dat de Tweede Kamer, zoodra zij weder zamenkomt, de wetsontwerpen op het regentschap, de voogdij, het regt van vereeniging en vergadering, en het regt van enquete zal kunnen in behandeling nemen.

— Met de laatste berigten van 29 Januarij jl. uit het Heilige land, van Ds. *van Senden*, zijn ook verschillende voorwerpen overgekomen, o. a. olijfbladen op den olijfberg geplukt en bloembollen van de edelste soorten. Het plan is, om de terugreis over Egypte, Griekenland en Italië aan te nemen, doch wanneer, is nog geheel onbekend, daar het onderzoek in die oorden van dien uitgestrekten omvang is, dat het geruimen tijd zal aanhouden, alvorens daaraan een einde zal komen.

— De regering der Fransche republiek heeft, door tusschenkomst van haar gezantschap alhier, haren dank doen betuigen aan den kapitein *M. Beere*, van het Nederlandsche tjalkschip *de Vrouw Adriana*, voor de goede diensten en hulp door hem bewezen, in December 1849, aan de ontramponeerde en in zeegevaar verkeerende Fransche brik de *Jean van Agde*.

— Per *de Batavia* zijn naar Batavia vertrokken de heeren *C. de Groot*, ingenieur der 2de klasse en *Huguenin*, aspirant-ingenieurs voor de mijnen in onze Overzeesche bezittingen, waartoe zij aan de Kon. Akademie te Delft zijn opgeleid. Zij zijn de eerste, die als ingenieurs voor de mijnen door het gouvernement naar onze bezittingen worden afgezonden en zullen weldra gevolgd worden door nog twee aspirant-ingenieurs.

— De met den jongsten Overland-post ontvangen berigten uit Batavia van 26 Jan. melden, dat de gouverneur-generaal *Rochussen* den 8sten dier maand van Buitenzorg te Batavia aangekomen was, en bij besluit van den 11den den vice-president van den Raad van Nederlandsch Indie, den heer *Reijnst*, van het dagelijks beheer der zaken ontheven en zelf dit beheer weder aanvaard had.

Aan den heer *Reijnst* is, op zijn herhaald verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, onder dankbetuiging, namens den Koning, voor zijne langdurige en trouwe diensten. — In afwachting van 's Konings nadere beslissing, is graaf *C. S. W. van Hogendorp* met de waarneming der functien van vice-president van den Raad van Ned.-Indie belast.

Bij besluit van 17 Jan. is het algemeen geldelijk schoolfonds opgeheven, met bepaling, dat de gelden van hetzelve in 's lands kas overgebragt, de schoolgelden voortaan in die kas gestort, en daarentegen ook de uitgaven uit die kas betaald zullen worden.

In eenige residentien is weder eenige meer of min belangrijke schade aangerigt door overstroomingen en stormen, onder anderen in Tegal en in Pekalongan.

Te Batavia is berigt ontvangen van het verongelukken van het nederl. koopvaardijschip *de Eersteling*, kapt. *van der Wall*, op de reis van Batavia naar Shangai. Den 27 Nov. is het op de westkust van Formosa gestrand. De equipage is opgenomen door het Engelsche schip *Renee*, en eerst naar Amoy, vervolgens naar Canton overgevoerd. Naar men meldt, zou het gestrande schip behouden hebben kunnen worden, indien de bevolking van Formosa daartoe had willen medewerken, maar heeft dezelve integendeel het vaartuig geplunderd en de equipage daarvan verdreven. Bij de chinesche overheden zijn daarover klagten ingeleverd.

GRONINGEN, den 21 Maart.

De commissie, welke benoemd is ter regeling van het herinneringsfeest aan den Akademischen leeftijd, te vieren door de oud-studenten van de hoogeschool te Groningen, bij gelegenheid van de inwijding van het nieuwe Akademie gebouw alhier op den 4 September e. k., heeft bij circulaire de gemelde oud-studenten uitgenoodigd, om, zoo zij aan dit feest wilden deelnemen, zulks voor den 15 April e. k. te kennen te geven, met gelijktijdige overhandiging of inzending van *f* 14,85, waarop de contributie, de gemeenschappelijke maaltijd daaronder begrepen, is bepaald.

LEEUWARDEN, den 25 Maart.

Bij besluit van 7 Maart jl., no. 7, heeft Zijne Majesteit aan de heeren mr. *C. Wiersma* en *J. J. de Jongh* alhier, vergunning verleend tot het oprigten eener maatschappij van onderlinge levensverzekering, onder de zinspreuk: *Duurzaam en zeker*, op den voet van een bij hetzelfde besluit goedgekeurd reglement en daarbij behoorende tarieven.

— Bij besluiten van den 20 en 21 dezer, nos. 84 en 49, heeft Z. M. goedgevonden:

tot secretaris van het Grietenij-bestuur van Weststellingwerf, in plaats van den heer *G. J. Poppe*, te benoemen den heer *J. C. Metzlar*.

tot grietman van Schiermonnik-oog, in plaats van den heer *A. A. Land*, vroeger eervol ontslagen te benoemen den heer *H. A. Zeilinga*, assessor aldaar.

— Z. M. heeft de ontvangers der dir. bel., in- en uitg. regten en accijnsen, bij wie tot nu toe de betaling van het vuur-, ton- en bakengeld, voor binnen-stoom-, andere binnen-vaartuigen en houtvlotten heeft plaats gehad, bij voortduring voor de heffing van genoemde gelden aangewezen.

— Den 14 dezer hield het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde de vijfde wintervergadering. Jr. Mr. *M. de Haan Hettema* las daarin eene verhandeling over de ligging en grenzen der Graafschappen van Staveren, en van Ooster- en Westergo, over derzelver geschiedenis, buiten- en binnenlandsche betrekkingen, geestelijk en wereldlijk bestuur, en daaronder over het gezag der Potestaten als plaatsbekleeders des Graven, *vice comites*. De Heer *G. T. N. Suringar* deelde eenige bijzonderheden mede over *Simon de Vries*, schoonschrijver en etser, geboren te Leeuwarden omstreeks 1580. Dezelfde droeg een dichtstuk voor van den Heer *Boogaarts:* de dood van den vaandrig *Otto Clant* in den Boxumer slag van den jare 1586. De Heer *J. van Loon* Jr. las een Friesch dichtstukje van *W. Dijkstra*, getiteld: it uwt fen huwsjen fen Wodan. De Heer *W. Eekhoff* leverde eene bijdrage over den perspectief teekenaar en graveur *Jan Vredeman de Vries*, geboren te Leeuwarden in 1527. Van beide deze *de Vriesen* werden kunstwerken ter bezigtiging aangeboden, welk een en ander aan de leden in deze vergadering een even belangrijken als aangenamen avond verschafte.

— Vrijdag ll. heeft aan het Gouvernements-locaal alhier de aanbesteding plaats gehad van het inrigten der gebouwen van het voormalige Rijks-Athenaeum te Franeker, tot een gesticht voor krankzinnigen, — en is daarvan aannemer geworden *S. Adema*, mr. timmerman alhier voor de som van *f* 14,900.

— Bij resolutie van den minister van finantien van 18 dezer is vastgesteld de 211 loterij, die bestaan zal uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De collecte zal geopend worden op Maandag 22 April 1850, en gesloten op Zaturdag 4 Mei daaraanvolgende. De trekking der *eerste* klasse zal aanvangen op 21 Mei 1850; de laatste 100 nummers zullen worden getrokken op Vrijdag den 9 Augustus 1850.

— Uit een door de *Staats-Courant* medegedeeld algemeen overzigt van den loop der cholera in het koningrijk der Nederlanden over de jaren 1848 en 1849, waaronder echter niet begrepen zijn de militairen en de door officieren van gezondheid verpleegden, blijkt, dat gedurende den geheelen duur der ziekte zijn aangetast 43860 (25715 in de steden en 18145 ten platten lande), overleden 23258 (12892 in de steden en 10366 ten platten lande), hersteld 20602 (12823 in de steden en 7779 ten platten lande).

— De *Drentsche Courant* deelt omtrent de kanalisatie van een deel dier provincie, tot welke dezer dagen concessie is verleend, het volgende mede:

De concessie zal in eene door de concessionarissen aan te wijzen naamlooze vennootschap worden overgebragt op geene bezwarender voorwaarden, dan vergoeding van aangewende kosten en werkzaamheden.

Het doel van het werk strekt in het algemeen, om het Zuidelijk en Zuid-Oostelijk deel van Drenthe van een kanaal te voorzien; daardoor de ontginning dier woeste gronden mogelijk te maken en te bevorderen. Meer bijzonder is de strekking, om de *bestaande* veenderijen in de gemeenten Hoogeveen, Ruinen, Beilen, Westerbork en Zuidwolde meerder vertier te geven; bovendien in de gemeenten Dalen en Emmen de uitgebreidste verveening te openen, die ergens in het vaderland bestaat; die gemeenten alsmede Sleen, Oosterhesselen en Coevorden in gemeenschap met de Zuiderzee te brengen; den waterstand der Drentsche Hoofdvaart te verbeteren en daardoor eene verdere kanalisatie van Drenthe voor te bereiden, mede om in het vervolg door de Noord- en Zuidbarger veenen de Eems en het Eems-kanaal tusschen Meppen en Lingen te bereiken, of zich aan een van Hanoversche zijde aan te leggen kanaal aan te sluiten, na daaromtrent nader te treffen overeenkomst, voor welke verbinding aan concessionnarissen of hunne regtverkrijgenden de voorkeur is verzekerd. Eene nadere beschrijving der werken is in een gedrukt geschrift meer uitvoerig gedaan. Het geconcedeerde is een deel der algemeene kanalisatie van Drenthe, en wel dat deel, dat om de watervoeding iedere verdere kanalisatie in Drenthe moet voorafgaan.

De kosten der geconcessionneerde werken waren ten behoeve van het Rijk, door 's Rijks waterstaat bij specifiek bestek met inbegrip van 12 procent voor winst en onkosten, doch onder aftrek van eenige onteigening, voor zoo verre die door de betrokkene gemeenten wordt bekostigd, geraamd op omstreeks *f* 480,000. Bij de oprigters der vennootschap wordt echter daarvoor in rekening gebragt eene som van *f* 600,000, om in het belang der maatschappij, op de lijn der Hoogeveensche Vaart zwaardere werken dan de geprojecteerde houten sluizen uit te voeren, en is zoodanige som als maatstaf voor de berekening der rendementen aangenomen.

Kanalisatie is in den regel niet door bijzondere middelen met voordeel uitvoerbaar. Die voordeelige uitvoerbaarheid echter ontvangt zij hier volkomen, voornamelijk door de kostelooze inbrenging eener bestaande en druk bevarene vaart, bovendien door een provinciaal subsidie. Hieromtrent vindt men het navolgende opgeteekend: In de laatste tien jaren 1839—1848 heeft de afvaart der bestaande Hoogeveensche Vaart gemiddeld bedragen 5971 schepen in het jaar, in het jaar 1848, 6330. Deze schepen zijn van verschillende grootte; met inachtneming hiervan bedraagt de afgaande scheepsruimte omstreeks 200,000 tonnen. Zoowel bij de voorwaarden van overdragt als bij het toegestaan tarief is bedongen een afvaartsgeld van 10 cents per scheepston, bovendien een bruggegeld van 5 of 2½ cents (naar mate van het schip) per brug. Die *bestaande* afvoer moet geven *f* 22,000. Vermeerdering van dien afvoer is het doel der verbetering, het doel der overdragt. Het wordt als ontwijfelbaar gesteld, dat van een goed ingerigt kanaal meer, althans grootere schepen zullen gebruik maken, dan van eene hoogst gebrekkige vaart zonder jaagpad en, wegens overvloed van water en tot herstel, een gedeelte van het jaar onbruikbaar

Die vermeerdering van afgaande scheepsruimte uit de *bestaande* veenderijen is geschat op een vierde, waardoor de bruto opbrengst wordt *f* 27,500.

Voor de achtergelegene gemeenten Oosterhesselen, Dalen, Coevorden, Sleen en Emmen, en de veenen aldaar is een hooger tarief. Ieder schip, van daar komende, van 60 tonnen betaalt omstreeks *f* 10, die met veld- of dijksteen geladen *f* 16, grootere en kleinere naar evenredigheid hunner scheepsruimte. De uitvoer uit deze gemeenten wordt voor de eerste tien jaren geschat op 500 schepen per jaar, waarvan de helft met dijksteen, de opbrengst derzelve op *f* 6000.

Als maatstaf daarvoor is aangenomen, dat een tiende gedeelte der schepen thans de Hoogeveensche Vaart bevarende, dus 600, met andere producten zijn geladen dan turf, die achtergelegene gemeenten geene mindere bevolking en eene oneindig grootere oppervlakte bezitten, Coevorden bovendien hare Vechtvaart heeft naar Nieuhuis, Noordhoorn en gemeenschap met het Graafschap Bentheim.

Voor den afvoer van dijksteen is de helft gerekend van die hoeveelheid, welke jaarlijks uit Gasselternieuwveen en Spijkerboor naar het Stadskanaal van Groningen wordt afgescheept, hoewel in de gemeenten Sleen en Emmen de dijksteen even overvloedig is en goedkooper te leveren.

Rekent men bovendien, welke behoeften van aanvoer de Kolonisatie dier veenen en gronden heeft, dan zal de werkelijkheid de raming van 500 schepen zeker overtreffen.

De exploitatie der veenen in de gemeenten Emmen en Dalen, die van de beste hoedanigheid zijn, en vooral turf voor haardbrand bevatten, moet van jaar tot jaar de opbrengst vermeerderen. Immers het noodzakelijk vervoer der veenspecie, tot turf vergraven en gedroogd, maakt naar eene matige berekening minstens 1,500,000 gewone scheepsvrachten.

Daar deze veenen nog niet in exploitatie zijn, is van af den dag der oprigting der maatschappij een provinciaal subsidie van *f* 6000 jaarlijks, gedurende 10 jaren, toegestaan.

Deze gezamenlijke genoegzaam zekere opkomsten bedragen *f* 39,500. De kosten van onderhoud en beheer zijn geschat op *f* 9000, het saldo op *f* 30,000 of 5 procent van het besteede kapitaal. Ook gedurende de werkzaamheden in het eerste jaar, terwijl de passage op de Hoogeveensche Vaart is gestremd, is in de rente voorzien, want daartoe is aangewezen voor de eerste storting, zijnde *f* 250 per aandeel van duizend guldens, de rente der borgtogt van *f* 50,000, de interessen door beleening der overige gelden te maken en bovendien het provinciaal subsidie van *f* 6000.

Drenthe mag zich dus in de vergunde concessie verheugen, daar hier zich de zeldzaamheid voordoet, dat èn het nut van het algemeen, èn stellig voordeel voor eene kanaal onderneming in ruime mate zijn vereenigd, waardoor op eene belangrijke wijze de ontwikkeling der provincie zal worden bevorderd.

210de STAATSLOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

1ste Lijst. Geene.

2de Lijst. Nos. 16716, 15444 en 17890, ieder een prijs van *f* 1000. No. 10048, een prijs van *f* 1500. No. 6607, een prijs van *f* 10,000.

3de Lijst. Geene.

4de Lijst. Geene.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 18 Maart. J. Zwaal, *Gijsbert Jan*, uit zee teruggekeerd met avarij; H. v. d. Baan, *Helena*, Amsterdam, ledig; John Haijes, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, ledig. 20 dito. J. Klein, *Eendragt*, New-Castle, kool; D. de Groot, *Arendina*, Christiansand, hout; A. H. Oldenburger, *Gerritje Koumans*, New-Castle, kool. 21 dito. B. H. Pinkker, *de Jonge Hendrik*, Christiansand, hout; E. P. Horn, *Hillechina*, Oudsoen, hout; R. Williams, *Roscommon*, (*S.*), Londen, ledig; R. Whet, *Diana*, Londen, ledig. 22 dito. C. B. Reelfs, *Josina Wilhelmina*, Amsterdam, ledig; H. Goozen, *Hillegonda*, Amsterdam, ledig; M. Eitzen, *Georg Washington*, Drobak, hout; C. Haagensen, *Argo*, Drobak, hout; B. Baltersen, *Nierd*, Drobak, hout.

Vertrokken. 16 Maart. W. H. Smith, *Apollo*, (*S.*), Londen, 941½/4 boter, 173 balen vlas, 600 kazen, 100 last granen, 240 runderen, 1 kalf. 26 Schapen en 3 paarden. R. Williams, *Roscommon*, (*S.*), Londen, 126/4, 25½ last haver, 187 runderen en 5 paarden; R. Whet, *Diana*, Londen, granen. 18 dito. H. Pottjewijd, *Vreede*, Dantzig, ijzer; R. D. Lovius, *Onderneming*, Noorwegen, ballast; H. T. Mulder, *Margreta*, Noorwegen, ballast; J. J. Pomper, *Margreta*, Noorwegen, ballast; R. Adema, *Drie Gebroeders*, avontuur, pannen; de Jonge, *Reina*, Noorwegen, ballast; H. J. Fijn, *de Broeders*, Noorwegen, ballast; H. J. Brouwer, *Lummina*, Noorwegen, ballast; H. G. Pot, *Catharina Elisabeth*, Noorwegen, ballast; E. J. Dek, *Jantina Petronella*, Engeland, granen; R. Helmers, *Stad en Lande*, Noorwegen, ballast; J. O. Stunt, *Concordia*, Noorwegen, ballast; H. E. Vos, *Catharina Knelsina*, Denemarken, cichorei. 20 dito. John Haijes, *Lord John Russel*, (*S*), Londen, vee en boter. 22 dito. R. J. Kuiper, *de Vijf Gezusters*, Schotland, vlas, kaas en granen; J. Zwaal, *Gijsbert Jan*, Noorwegen, ballast; J. D. Visser, *Almenum*, Noorwegen, pannen en hoepels; H. H. Kok, *Jan Frederik*, Memel, ballast. 23 dito. R. Williams, *Roscommon*, (*S*), Londen, vee en boter; W. H. Smith, *Apollo*, (*S.*) Londen, 1000/4 boter, 250 Kanter- en 1300 Edamm. kazen, c. 100 last granen, 350 balen cichorei, 13 vaten olie, 6 manden wild, 250 runderen en 20 schapen.

Ingezonden stukken.

Het gesticht te Montfoort,

IN ZIJNE BETREKKING TOT *FRIESLAND*.

HH. Diakenen der Hervormde Gemeente te Leeuwarden, hebben verleden jaar, nadat zij zelve het bovengenoemde gesticht hadden bezocht, drie en twintig ongelukkige deelgenooten der menschelijke ellende aan deze inrigting toevertrouwd, terwijl de bewijzen naderhand opentlijk zijn medegedeeld hoezeer ook later de ingenomenheid met dat gesticht bij hen is toegenomen.

Van dit feit verder te spreken zou den ondergeteekende niet in de gedachten zijn gekomen, zoo niet de vijanden van de ware opvoeding der verwaarloosde leden onzer Maatschappij mij tot schrijven hadden gedrongen. Het zal kort zijn, maar om den laster die den voor velen al te edelen *van Frankenhuijsen* treft, des te zekerder te treffen. Nog zullen de namen der lasteraars verzwegen worden. Mogen zij door onzen wenk tot schaamte worden bewogen over hunne lage handelwijze, waarover niet wij, maar God hen zal oordeelen!

Nadat der inrigting te Montfoort ook door Leeuwardens Diakonie der Herv. gemeente de kroon was op het hoofd gezet, te midden van al den schandelijken tegenstand, dien zij van twee zijden moet verduren, hebben diezelfde partijen niet stil gezeten om *door geheel Friesland* de achting en toejuiching in eens te ondermijnen. Schrijver dezes bragt juist laatstleden week twee voor hem aller gelukkigste dagen door in het gesticht, toen uit Friesland een panflet in den vorm van een tractaatje, genommerd no. 5, daar bezorgd werd, hetwelk de Diaconie van Leeuwarden onder schoone termen beschuldigde van zich te hebben laten misleiden, maar hetwelk de openbaarste lasteringen aan Frieslands menschenvrienden als waarheid opdischte en eenen vlek op het zedelijke karakter van den Stichter werpt, waarover hij slechts grimlagchen kan, maar welken wij aan Frieslands eerlijke en regtschapene bewoners in al zijne onwaarheid willen doen kennen.

Van de Diaconie willen wij hier niet verder spreken, omdat zij genoeg geregtvaardigd is door herhaalde en *in allen opzigte onpartijdige* zelfsovertuiging, en later voor de gansche gemeente van Leeuwarden schitterend zal geregtvaardigd worden, als geheel Friesland zal zien hoe te Montfoort het geneesmiddel werd aangewend voor de zedelijke ellende van zoovele ongelukkigen.

Maar in dat tractaatje lezen wij eenen brief van eenen knaap, te M. gevestigd, waarin de schandelijkste onwaarheden voorkomen. *Afgezien* van den *stijl*, die voor zoo een jongen onmogelijk is, *afgezien* van de nietigheid eener klagt, welke door eenen jongen wordt medegedeeld, waarvan de maatschappij nog geene goede trouw *mag* verwachten, *afgezien* van de laagheid, waarmede men de getuigenissen van de Diakenen wil verzwakken door de onzedelijke aanklagt van eenen minstens onmondigen knaap van ik meen nog geene zestien jaren, — deel ik opentlijk mede hoe men aan die aanklagt gekomen is. Die jongen is op eenen morgen ergens (†) geroepen, waar hem gezegd werd, dat hij op verzoek van een zijner familieleden (ik meen zijnen vader!) op een stuk papier zijnen naam moest teekenen. Op de vraag wat er opdat papier geschreven stond, antwoordde hij: *niets*. — Wij voegen hier niets bij, overtuigd als wij zijn dat Frieslands menschenvrienden nu zelve de slotsom zullen maken, hoe men nu kan zeggen eene klagt van dien jongen ontvangen te hebben. Maar wij dagen hiermede de lasteraars uit om de klagt *in originali* aan Diakenen over te leggen, opdat deze kunnen oordeelen, hoe men Montfoort's stichting belastert. En tevens verklaren wij, na naauwkeurig onderzoek, alle beschuldigingen uit deze bron voortgevloeid voor leugen en bedrog, en smeeken alle bewoners van *Friesland*, om *onverwachts* op elken oogenblik als het hun zal goedvinden zich zelve te komen overtuigen, opdat geheel Nederland het ondervinde, dat geen echte Fries, zich laat misleiden door zulke lasteringen!

Het doel van den Heer *v. F.*, stichter van het Landbouwkundig Instituut, zal zijn, volgens den schrijver van dit Tractaatje, om fortuin te maken. Deze woorden brengen de onwaarheid met zich mede en getuigen van schandelijke onkunde. Men moet de verpleegden zelve hierover hooren spreken, hoe de meesten overtuigd zijn dat al hetgene zij genieten onmogelijk met de geringe som van 75 guldens kan voldaan worden; terwijl de daadzaak, welke ieder kan onderzoeken, dat de Heer *v. F.* nog in 1849 circa zeven duizend guldens uit eigene middelen heeft bijgepast wel tot schande verstrekt van eene Maatschappij, die tot nog toe in zoo belangrijk eene zaak lijdelijk is kunnen blijven, maar den laster tevens verstommen doet. De lasteraars mogen het dan ook verantwoorden voor Ds. *Bouman*, te Rotterdam en den Wel Ed. Geb. Heer Brn. de

(†) Als ik door verdere lasteringen genoodzaakt word die plaats te noemen, dan zal de lasteraar tot openbaren maar meer schandelijken terugtogt gedrongen worden.

[…] den algemeenen Thesaurier, op wie hiermede tevens deze beschuldiging […] van toepassing wordt. Daarbij bedenke men van hoevelen de stichting, helaas! nog minder tegemoetkoming ontvangt.

[…]ortom — ook deze goede zaak heeft den strijd tegen leugen en laster te verduren. En in plaats dat de maatschappij eene stichting als deze met alle kracht ondersteunt, om hare eigene ellende te leenigen, zou zij het oor leenen aan laster en leugentaal? Het is onmogelijk. De Nederlander, de waarheidlievende Fries zal helpen, de vijand *zal* vernietigd worden. Ja, wij danken alle lasteraars reeds vooruit voor hunne vijandelijkheden; want daardoor zal de zaak onderzocht worden. De waarheid wint als zij getoetst wordt, en hoe grooter de vijandelijke legermagt, hoe schandelijker de aanval is, des te meer zullen de waarlijk goeden in den lande aansnellen, en helpen met die zedelijke en stoffelijke middelen, welke *Montfoorts stichting* noodig heeft om eens te worden, wat de Heer *van Frankenhuijsen* van haar wilde maken: *eene opvoedingsplaats voor al wat in de maatschappij zou verloren gaan!* — En zoo zegeviert de waarheid ook door de leugen!

Utrecht, 19 Maart 1850. AL. VAN TOORENENBERGEN.

Het Hertogdom LIMBURG.

In de préambule der door den Minister van Buitenlandsche Zaken, namens den Koning der Nederlanden, aan de Hoven van Weenen en Berlijn gedane en tot Acte van Toetreding dienende verklaring, gedagteekend 28 November 1849, in antwoord op een, den 30 September van dat zelfde jaar, tusschen die beide Mogendheden gesloten Verdrag, betrekkelijk de vestiging van een nieuw voorloopig Centraal Bestuur voor Duitschland, merkt men niet een waar vergenoegen op, dat Z. Exc. ('t geen trouwens niemand behoeft te verwonderen) die aangelegenheid gemaakt heeft tot een onderwerp van ernstig onderzoek, stallende zulks op zich zelf reeds overvloedig door in het voorbehoud, waaronder gedachte toetreding heeft plaats gehad.

En waarlijk, de felle en van alle zijden niet evenzeer verblijdende omwentelings schokken, die door een goed deel van Europa sints twee jaren zijn ondervonden, en waarvan de meest doorslepene en ervarenste staatsman kwalijk nog de eindelijke uitkomst met eenige voldoende zekerheid kan voorspellen; — mitsgaders de dientengevolge naar alle waarschijnlijkheid voor de deur staande min of meer groote verandering in de, met inzigten van eigen behoud en eigene zekerheid, tot hiertoe veelal aangeknoopte betrekkingen en verhoudingen der Vorsten en Landen tot elkander, maken het bovenal den nederlandschen staatsman, in deze moeijelijke en benevelde dagen, tot een duren en heiligen pligt, om den verderen loop der gebeurtenissen, welke toch evenzeer ten goede als ten kwade op het vroeger door de buitenlandsche staatkunde zoo erg mishandelde rijk zullen kunnen inwerken, af te wachten met kalme vastberadenheid, en met een' vertrouwenden blik op den Oppersten Leidsman van alle wereldsche zaken; zonder zich reeds thans buiten noodzaak te vroeg en te voorbarig voor de toekomst te willen laten binden, en dusdoende zijne vrijheid van werken en handelen op het gebied der staatkunde, ten nadeele welligt van 's Lands wezenlijke belangen en ten koste van de achtbaarheid der nederlandsche Kroon, aan min of meer belemmerende en knellende banden gelegd te zien.

Voor een iegelijk intusschen, die voor de staatkunde lust gevoelt en er eenigermate zijn werk van maakt, zoude het misschien wel der moeite waard kunnen worden geoordeeld, om onder zijn bereik te krijgen de antwoorden, die de Hoven van Weenen en Berlijn, krachtens daartoe gedane uitnoodiging, ontvangen zullen hebben van alle de overige Bonds-staten, en met name alzoo ook van den Koning der Nederlanden in hoedanigheid van Groothertog van Luxemburg, de letter en den geest daarvan onderling te vergelijken, en daaruit bij voorraad op te maken de hoegrootheid der kans die er is, dat tegen 1 Mei 1850 het interim zal vervangen zijn door een definitief Bestuur, dan wel of er meer grond voor is om te denken, dat, ten aanzien van de voortduring des voorloopigen Centraal Bestuurs, de onderscheidene Bond-staten zich op genoemd tijdstip onderling op nieuw zullen hebben te verstaan; en het ook dan alweder op zijn minst twijfelachtig blijven zal, of men wel ooit, met volkomene eensgezindheid en goedkeuring van *alle* de contracterende partijen, staat te geraken tot eene vaste en onherroepelijke overeenkomst.

Met opzet voerden we hier Luxemburg ter loops aan; want, ofschoon dat land thans te beschouwen is als ten eenenmale van Nederland afgescheiden, en hetzelve dus buiten den werkkring ligt der bemoeijingen van de Staten-Generaal, kan men evenwel niet zeggen, dat bereids op dezen stond alle de, uit de voormalige vrij innige vereeniging, ontsprotene verwikkelingen naar eisch en billijkheid opgeheven zijn: — om slechts hier maar te noemen de nog altijd achterwege geblevene liquidatie van deszelfs aandeel in de gemeenschappelijk gemaakte staats-schulden, en waarvan hetzelve, hoofdzakelijk wegens onvermogen om te betalen, tot dusver heet verschoond te zijn geraakt.

Bij 't schrijven dezer weinige regels, stelden we ons ook ditmaal weder ten eenigen doel, om de handelingen des Hoogen Bestuurs, naar onze geenszins onbedriegelijke en unfeilbare wijze van zien, zooveel doenlijk voor te dragen in het ware licht en verband, en langs dien weg den verkeerden en schadelijken invloed aan te toonen, welke door kleingeestige en eigendunkelijke begrippen of door allezins partijdige beschouwingen, die (niet tegenstaande al 't duistere dat er overbleef) bij voortduur maar al te sterk in zwang gaan, zonde kunnen uitgeoefend worden op 's Lands hoogere belangen en regten: — noodlottige gevolgen inderdaad, waarbij de liefde tot Vorst en Vaderland gevaar loopt gevoelig te lijden, en tevens de mate van deelneming, in al wat met 's Lands welvaart, eer en grootheid in meer dadelijke betrekking staat, op een klein en bijkans nietsbeduidend veld dreigt neêr te komen.

Leeuwarden, den 12 Maart 1850. IJ.

PROGRAMMA.

Het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP: *ter aanmoediging en bevordering van TEEKEN- en SCHILDERKUNST*, onder den naam *PICTURA*, te *Groningen*, heeft in deszelfs Vergadering van den 5 Februarij 1850 besloten:

Eenen EEREPRIJS uit te loven in het vak van SCHILDERKUNST, bestaande in een *GETUIGSCHRIFT* en *VIJFTIEN TIENGULDENSTUKKEN*, voor de zulks waardig gekeurde SCHILDERIJ, geheel afgewerkt, hoog 60, breed 74 Nederlandsche duimen, voorstellende:

Een Boschgezigt, waarin eene pleisterplaats, tegen het ondergaan der zon.

Het Genootschap noodigt uit tot de behandeling van *bovengemeld onderwerp*, en tot het dingen naar den op hetzelve *uitgeloofden prijs* alle *Kunstbeoefenaars*, mits in het *Koningrijk der Nederlanden* geboren.

Zij, die naar dezen eereprijs willen dingen, zullen de navolgende bepalingen in acht moeten nemen:

1. De stukken moeten vrachtvrij vóór den 1 *November* 1850 ingezonden zijn aan den Penningmeester des Genootschaps, F. DE WITT.

2. De ingezonden stukken moeten geteekend zijn met eene zinspreuk of een ander kennelijk merk, door eene andere hand, dan die van den vervaardiger van het stuk geschreven, en ook gesteld zal moeten worden op een bijgaand verzegeld briefje, in hetwelk de naam en de woonplaats van den maker van het stuk benevens de voor hetzelve gevraagde prijs vermeld moeten staan, en hetwelk verzegeld moet zijn met een' duidelijken afdruk van een cachet in lak.

3. De bekroonde schilderij blijft de eigendom van den maker, onder verpligting, om van deselve eene TEEKENING of SCHETS in KLEUREN, *ter halve grootte als het bekroonde stuk*, kosteloos, vóór de teruggave van het stuk, aan het genootschap te verschaffen.

4. Elk der niet bekroonde stukken zal, benevens het ongeopende biljet, in hetwelk de naam van den maker uitgedrukt staat, tegen teruggave van de zinspreuk of het merk, met deselfde hand geschreven, en den afdruk van hetzelfde cachet, aan den vertooner worden teruggegeven.

De teruggave zal moeten geschieden binnen den tijd van *twee maanden*, nadat de uitwijzing bekend is gemaakt.

De uitdeeling van den behaalden prijs aan den bekroonde of deszelfs gemagtigde, sal plaats hebben in de BUITENGEWONE VERGADERING van December 1850.

Namens het Bestuur des Genootschaps,
H. TIDDENS, *Secretaris.*

*** Getrouwd
Zutphen,
den 18 Maart 1850.
Mr. W. C. ALBARDA, met
A. O. C. BRANTSMA.

*** Ondertrouwd te Workum, den 24 Maart 1850:
IJ. J. VEENSTRA, *V. D. M.*, en
H. MANEVELD.

*** Te Hijéres in Frankrijk, is den 7 Maart 1850 zeer voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, T. J. C. VAN SIPPAMA, geliefde Echtgenoote van
J. A. C. ROVERS.

Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER ANNA MARIA RISSELADA, geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 19 Maart 1850. JOH. FEENSTRA.

*** Heden avond beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER TRIJNTJE HIELKES VISSER, geliefde Echtgenoote van
Witmarsum, den 21 Maart 1850. P. DE GRIENT DREUX, *Predt.*

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid mijn waarde Man en mijner Kinderen zorgdragende Vader, JAKOB BOTES BOTENGA, in den ouderdom van 54 jaren en 4 maanden.

Abbega,
den 13 Maart 1850.
GEERTJE JACOBS RUSTUCUS.
Wed. J. B. BOTENGA.
Mede uit naam mijner Kinderen.

Kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Den 15 Maart 1850 overleed te *Leek*, in den ouderdom van ruim zestig jaren, tot diepe droefheid van hare nagelatene Kinderen, Mejufvrouw BEERTA HENDERICA WINTER, Weduwe van wijlen den Heer HANS WILLEM CORNELIS ZIJLSTRA.

Eenige kennisgeving.

*** Na een smartelijk lijden van ruim twee jaren, stierf heden onze Zoon, WIETZE KEIMPE, in den ouderdom van 21 jaren en 5 maanden.

Akkrum,
den 17 Maart 1850.
H. W. v. D. PLOEG BORN.
H. J. SCHILSTRA.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot SAAPKE F. KLAVER, in den jeugdigen leeftijd van 28 jaren. Wat ik, mijne 7 jonge Kinderen, waaronder 3 van haar uit een 8jarig huwelijk, hare Ouders, wiens eenige overgeblevene Dochter zij was, mijn hoogbejaarde Vader en verdere betrekkingen in haar verliezen, zal ieder beseffen die haar gekend heeft.

Dockum, den 17 Maart 1850. A. POSTHUMA, *Apoth.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen omstreeks half vijf ure, overleed, tot onze bittere droefheid, onze geliefde moeder en grootmoeder RIGTJE PIETERS SPANJER, Wed. J. VAN EIJCK, in den gezegenden ouderdom van 81 jaren en 7 maanden.

Roordahuizum,
den 19 Maart 1850.
J. J. VAN EIJCK.
Uit aller naam.

SNEEK, den 21 Maart 1850. Na eene ziekte van drie maanden ontviel mij heden, in het twee en veertigste jaar zijnes levens, het negende van ons gelukkig huwelijk, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot MICHAEL PIETER LUB. Hoe zwaar mij deze slag treffe wensch ik echter Gode te zwijgen.

G. MEIJER, Wed. M. P. LUB.

*** Heden overleed alhier, tot onze bittere droefheid, ons hartelijk geliefd jongste Kindje MARGARETHA THEODORA BALTHAZARINA JOHANNA, den leeftijd van ruim vijf maanden bereikt hebbende.

Deinum,
den 22 Maart 1850.
Eenige kennisgeving.
B. TH. Baron VAN HEEMSTRA.
A. C. L. H. Baronnesse VAN HEEMSTRA,
geboren Jonkvrouwe VAN CAMMINGHA.

*** Ten vierdenmale trof ons weder de hoogstgevoelige slag een Kind te moeten missen, onze ADRIANA overleed heden middag 3 ure, op 13jarigen leeftijd.

Sexbierum,
den 24 Maart 1850.
P. J. W. KNOLL.
A. KNOLL, geb. ANAMA.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden, overleed heden zeer kalm en gelovig, mijne innig geliefde en brave Echtgenoot, ELISABET BAUKES FABER, in den ouderdom van 54 jaren, na eene aller genoeglijkste echtvereeniging van bijna 28 jaren.

Veenklooster, den 24 Maart 1850. S. VAN BERG.

Eenige kennisgeving.

*** Aan de gevolgen eener uitterende ziekte overleed heden nacht, in den ouderdom van 28 jaren, mijn jongste Zoon JACOBUS JOHANNES MARIA METZ, voorzien van de genademiddelen der H. Kerk.

Leeuwarden, den 25 Maart 1850.
Eenige kennisgeving.
PETRONELLA SIJBRANDS,
Wed. N. L. METZ.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 19 tot en met den 25 Maart 1850 aangegeven: 14 Geboren. 8 Overleden. 1 Huwelijk.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 22 Maart 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* 54,00.	462/4 176/8 62/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 23 Maart 1850.

NEDERLAND.					Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	55	55⅛	55 1/16	p
Dito dito	3 »	65½	65½	65½	
Dito dito	4 »	85¼	86	85¾	
Amort.-Synd.	3½ »	86½	87		
Handel-Maats.	4½ »				
FRANKRIJK.					
Certific.	3 pCt.	52½	52½	52 1/16	g
RUSLAND.					
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	103¾	104¼	104	
dito dito 1828/1829	5 »	103¾	104	103¾	
Dito bij dito	4 »	85¾	85¾	85¾	
Dito bij *Stiegl.*	4 »	84¾	85¼	85¼	
SPANJE.					
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	10¼	10¼	10 1/16	g
» » v. 510 £	5 »	10¼	10¼	10 1/16	g
» onb. Stukk.	5 »	9¾	10¼		
»	3 »				
» Binnenl. à 6/m	3 »	28¼	28¾	28 1/16	g
Ardoin Coupon	»	7¼	8¼		

OOSTENRIJK.				Geld.
Metalliek	5 pCt.	76¼	76¾	
» 1847	2½ »	40¾	41¼	41
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4) pCt.		34¼	34¼	34¼ g
» 4 »		35¼	36	35¾
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Brazilie 1824	5 pCt.	89¾	90¼	90⅛ g
» £ 200	5 »	88	88¼	
Peru	4 pCt.	71½	72	71¾
Venezuela				
Grenada				
Mexico		28¼	28½	28 1/16 g
Ecuador				

Binnenlandsche fondsen heden in alle soorten zeer willig gestemd; Fransche fondsen goed prijshoudend; Spaansche en Portug. een weinig aangenamer; Russische en Oostenrijksche onveranderd; van Zuid-Amerik. waren de Brazilianen en Peruanen zeer vast.

Zondag den 24 Maart.

Ardoins à 510 £ 10¼. Binnenl. 3 pCts. 28 1/16. Brazil. 1824, v. 100 £ 90¼. Dito van 200 £ 88¼.

Tot de genoteerde koersen vertoonde de handel geene bijzondere levendigheid.

De GRIETMAN van AMELAND, belast met de functien van Opperstrandvonder aldaar, zal, op *Woensdag den* 10 *April* 1850, (niet den 3den, zoo als vroeger geadverteerd is), des voormiddags ten 9 ure, bij het Pakhuis te Nes op Ameland, door het Ministerie van den Notaris A. ZAAL STROOBAND, in het openbaar, om contant geld, als daartoe door de bevoegde autoriteit gemagtigd, doen verkoopen:

Drie einden Ankertouw, eene partij gekapt Want, Stagen en ander Touwwerk, Blokken, gescheurde Zeilen, verschillende Rondhouten enz.; alles in de maand October ll., aan strand gespoeld en niet gereclameerd.

Voorts des namiddags ten twee ure, ter plaatse voorschreven, als daartoe particulier door de eigenaren verzocht en gemagtigd:

P. m. 30,000 Ned. ponden Steenkolen, geborgen van de lading van het, op de reis van Aberdour naar Hamburg, gestrand Schip *Perle*.

Daags vóór den Verkoop, des namiddags ten 3 ure, vertrekt een der Postschepen van Holwerd naar Ameland.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
VASTIGHEDEN,
te Wijckel en elders.

De Notaris Mr. W. J. HEMSING, te Balk, zal, ten verzoeke van de Heeren: Mrs. A. F. JONGSTRA en B. S. STIENSTRA, op Woensdag den 27 Maart e. k., 's namiddags precies ten vier ure, ten huize van *Uilke de Jong*, Kastelein te Sloten, finaal verkoopen:

1. Eene vruchtbare ZATHE en LANDEN, staande en gelegen in de nabijheid van Balk, aan den Rijdweg tusschen Balk en Lemmer, waarvan de Huizinge en Schuur onlangs aanmerkelijk vernieuwd is, groot 17 bunder 19 roede en 10 el, Weid-, Hooi- en Bouwlanden; bij *Bote Waltes de Vries* en Vrouw bewoond; waarop geboden is *f* 8462.
2. Twee HUIZEN en ERVEN, te Sloten; bij *Baukje Baukes Visser* en anderen in gebruik; waarop geboden is *f* 825½, en
3. Eenige perceelen WEID- en BOUWLAND, benevens BOSCH, kadastraal gelegen onder Wijckel, Sloten en Oosterzee; nader bij boekjes omschreven, ten Kantore van voormelden Notaris te verkrijgen; waarop geboden is *f* 11,684.

Aanvaarding: wat de Greidlanden en onbezaaide Bouwlanden betreft, bij den palmslag, wat de bezaaide Landen aangaat, na het rispen der vrucht en de Gebouwen op 12 Mei 1850.

Verkooping te Sloten.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, ten verzoeke van den Heer K. de JONG Rz., Cand.-Nots. te Sneek, na bekomen regterlijke authorisatie, op Vrijdagen den 5 en 12 April 1850, telkens 's avonds 7 uur, ten huize van *Uilke de Jong*, in de Zevenwouden te Sloten, publiek veilen en verkoopen:

1. Eene, bij uitnemendheid ter nering staande, hechte WINKEL-HUIZINGE, met BERGPLAATS, ERF en BLEEK c. a., aan de Vischmarkt in de Dubbelstraat te Sloten, waarin sedert onheugelijke jaren eene zeer beklante Kruideniers-affaire is uitgeoefend.
2. Eene prompte HUIZINGE, met ERF en BLEEK c. a., staande en gelegen aan de Westkant van het Diept achter het vorige perceel, te Sloten.

Alles 12 Mei 1850 te aanvaarden.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, aldaar op Woensdagen den 27 Maart en 3 April 1850, telkens des avonds ten 7 ure, voorloopig en eindelijk, in het *Heeren Logement* verkoopen: Eene HUIZING met ANNEXEN, staande bij de Lombardsbrug op den hoek der Scheerstraat, in wijk B, no. 14, te Harlingen; bij *Tielbach* in gebruik; den 12 Mei 1850 vrij te aanvaarden.

Verkoop eener Grofsmederij te Metslawier.

De Notaris G. POSTHUMA, te Dockum, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. J. van der VEEN, Advocaat te Leeuwarden, op Zaturdag den 30 Maart 1850, 's namiddags ten 4 ure, ten Herberge van *Plantenga*, te Metslawier, bij provisionele toewijzing, tegen genot van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE en GROFSMEDERIJ, met een HOK daar naast, staande en gelegen te Metslawier; door den eigenaar *Jan Jans Heltjes* bewoond; den 12 Mei 1850 of vroeger te aanvaarden.

De Notaris WAUBERT de PUISEAU, in de Lemmer, zal, op Dingsdag den 2 April 1850, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *de Wildeman*, aldaar, veilen, en ten dien zelfden dage, 's namiddags ten 4 ure, verkoopen:

Een HEKTJALKSCHIP, genaamd *de Vrouw Rika*, groot volgens meetbrief 61 Ton; thans bevaren wordende door Schipper *E. F. van der Veen* en liggende in de Zijlroede in de Lemmer, met Zeil en Treil, staand en loopend Want en verder toebehooren volgens Inventaris, alles breeder bij Billetten omschreven; zullende de Verkoopsvoorwaarden bij genoemden Notaris kunnen worden vernomen.

De Notaris LEDEBOER, zal, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, Woensdag 3 April 1850, des namiddags ten 2 ure, ten sterfhuize van Mejufvrouw de Wed. *Planting*, in het St. Anthonij Gasthuis te Bolsward, bij boelgoed verkoopen:

Een netten INBOEDEL, bestaande in: Meubelen en Huissieraden, Bed- en Linnengoederen, Vrouwen Lijfdragt, benevens Goud- en Zilverwerken, waaronder een Gouden Oorijzer met breeden beugel; alles nader bij Billetten omschreven.

Mr. de CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, op den 4 April 1850, 's morgens ten negen ure, om gereed geld, bij boelgoed presenteren te verkoopen, ten sterfhuize van de Wed. *H. Douwes Feenstra*, te Kolderwolde:

Een best BESLAG VEE, BOERENREEUW, MEUBELEN en HUISGERADEN, bestaande in: 9 melke Koeijen en Rieren en 2 Hokkelingen, 4 Schapen, 1 Jagt- en 1 Bolderwagen; Karn met koperen hoep, 8 koperen Aden en 3 dito Emmers en 1 dito Handketel, en verder Boerenreeuw en Gereedschap; voorts 2 Bedden met toebehooren, 1 Klok, Kabinet, Stoelen en Tafels, voorts Glas-, Blik- en Tinwerk en verdere Meubelen en Huisgeraden.

Voornaam Boelgoed te Wijckel.

J. RUARDI, Zaakwaarnemer te Koudum, zal, op Donderdag den 2 Mei 1850, des voormiddags ten 9 ure, ten huize en verzoeke van HARMEN JOLLES LANDMAN, Boer te Wijckel, bij boelgoed, de posten boven de *f* 15 op crediet verkoopen:

Een best BESLAG VEE, BOERENREEUW en GEREEDSCHAPPEN, bestaande hoofdzakelijk in:

22 melke- en kalve Koeijen, 1 vare Dito, 7 melke- en kalve Rieren, 7 Hokkelingen, 1 Hokkelingsbul, 1 uitmuntend best zwart langstaart Merriepaard, 1 bruin Merriepaard, 3 Schapen met en zonder Lammeren; — 4 Hooiwagens met beslag, 1 nieuwe Karn met koperen hoep, 1 koperen Kaasketel, 25 houten Aden, 8 koperen Emmers, 12 houten Emmers, 1 Hooiroede, 1 Tieme, 2 groote Ladders, 1 Kret met planken, voorts Harken, Vorken, Paardentuig en hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden.

NB. Er zullen geene Disschen of Houwblokken worden toegelaten.

Voornaam Boelgoed te Rijs.

J. RUARDI, Zaakwaarnemer te Koudum, zal, op Donderdag den 28 Maart 1850, des voormiddags ten 9 ure precies, ten huize en verzoeke van FOPPE GERRITS KLIJNSTRA, Boer te Rijs, bij boelgoed, de posten boven de *f* 20 op crediet, verkoopen:

Een uitmuntend BESLAG VEE en BOERENREEUW, bestaande hoofdzakelijk in: 30 melke- en kalve Koeijen, 4 guste Rieren, 6 Hokkelingen, 1 dito Bul, 1 best 3jarig zwart langstaart Merriepaard, 1 tweejarig Dito, 1 vool bruin Merriepaard; voorts 2 Boerenwagens, 1 Chais, 1 koperen Kaasketel, 6 ZIJDEN GEDROOGD SPEK, en hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden.

NB. Er zullen geene Disschen of Houwblokken worden toegelaten.

Te Hennaard bij gesloten briefjes voor 5 of 7 jaren te huur:

Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, (alle Weidland); thans in huur bij *P. S. Reen* en *Vrouw*, aldaar; de Landen dadelijk, de Huizinge en Schuur 12 Mei 1850 te aanvaarden.

Conditien liggen ter inzage bij den Kastelein P. R. OOSTRA, te Oosterend; zullende de briefjes vóór of op den 29 Maart e. k. franco moeten zijn ingeleverd bij M. S. TERPSTRA, te Oosterend.

Oproeping van Crediteuren.

Degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van SIPKE KLAZES de BILDT, in leven Landbouwer onder Sint Jacobi-Parochie, worden verzocht daarvan opgave te doen ten Kantore van den Notaris OEBERIUS, te Sint Anna-Parochie, vóór of op den 3 April 1850.

Een ieder, die nog eenige vordering vermeent te hebben ten laste Jr. HECTOR van SMINIA Dz., vroeger te Leeuwarden gewoond hebbende en naar Java thans vertrokken, wordt verzocht daarvan op- en aangave te willen doen, met overlegging van rekening of vertoon van schuldbewijs vóór den 8 April 1850, aan J. SNOEK, Hofsdeurwaarder in de Korfmakersstraat te Leeuwarden.

FAILLISSEMENT.

Krachtens vonnis der Arrondissements-Regtbank te Sneek, gewezen den 23 Maart 1850, is van af den 21 dier maand GERARDUS METZ, Koopman te Sneek, verklaard te zijn in staat van faillissement en is in deszelfs boedel benoemd tot Regter-Commissaris de Edel Achtbare Heer Mr. G. ANDREÆ Pz., lid van voormelde Regtbank, en tot Curator Mr. BOUWE SJOERDS STIENSTRA, Procureur te Sneek.

Sneek,
25 Maart 1850.

De Curator,
Mr. B. S. STIENSTRA.

Voor het nieuw op te rigten Magazijn van Behangselpapieren en Ornementen, te HARLINGEN,

hetgeen reeds in aanbouw is, zijn de nieuwe stalen ontvangen, als *Mat*, *Satiné*, *Satiné velouté*, *Satiné met goud* en *Satiné velouté met goud*.

Het ruim debiet dat ik ondervind, van mijne geachte Stadgenooten en elders zal wel het beste bewijs opleveren zoo wel van de fraaiheid der patronen als van de billijkheid der prijzen.

H. van STRATEN,
op de Lanen.

Nieuwe ZEER NAAUWKEURIGE, GEVOELIGE EN DEUGDZAME KOPEREN EN IJZEREN BALANSEN, worden voortdurend vervaardigd en verkocht, en tevens alle soorten van oude Balansen hersteld en veel verbeterd *te Sneek op den Oosterdijk*, bij den Arrondissements-IJker

K. J. KROL.

BEERENBURGER MAAGKRUIDEN.

Gebruikers dezer overal bekende heilzaam KRUIDEN worden berigt, dat dezelve uitsluitend en alleen worden verkocht op de Stroomarkt, bij de Nieuwe Haarlemmersluis, no. 16, te *Amsterdam*, daar het Wapen van Venetië in den gevel staat en waarin deze AFFAIRE sedert bijna TWEE EEUWEN is gevestigd geweest en nog wordt gecontinueerd.

Het WAPEN en NAAM der firma is in het papier of omslag als watermerk gefabriceerd tot wering van *bedrog* en *namaking*; men wordt vriendelijk verzocht hierop attent te zijn.

De firma: HENDRIK BEERENBURG.

Een oud lid der Engelsche lijfgarde,
(*EEN DER HELDEN VAN WATERLOO*) *VAN ZWARE ZINKINGEN GENEZEN DOOR DE ZALF EN PILLEN VAN* HOLLOWAY.

De heer *Thomas Brunton*, eigenaar van het Waterloo-Koffijhuis te Coatham, in het graafschap York, leed sedert maanden aan zinkingen en jicht. Zijne beenen welke het meest daarvan waren aangedaan, vertoonden allerlei kleuren en hadden een afzigtelijk aanzien. Sedert tien weken was hij geheel en al buiten staat te kunnen gaan. De behandeling door onderscheidene geneeskundigen, gaf hem niet alleen geene beterschap maar liet hem in één nog meer bedenkelijken toestand dan hij te voren geweest was. Ten laatste besloot hij tot de zalf en pillen van *Holloway*, en werd door middel van deselven volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 28,50.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,90,	- 28,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. van GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

SCHEEPSTIMMERKNECHTEN,

6 Man kunnen terstond werk bekomen bij C. P. BAKKER, te Lemmer.

Er wordt gevraagd een' BAKKERSKNECHT, zijn werk verstaande, op 12 Mei e. k., bij I. FENNEMA, te Sneek. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, 2 of 3 jaren bij dit vak geweest zijnde, kan op 12 Mei e. k. vast werk bekomen bij G. F. van der WAL, te Nijega.

Een BAKKERS LEERLING kan op den 12 Mei 1850 geplaatst worden bij E. KUIPERS, in de Sint Jacobstraat te Leeuwarden.

*** Nieuwe Atlas van Friesland.

Uiterlijk tot 6 April 1850 wordt de gelegenheid aangeboden, om van de KAART *van de Grietenij HASKERLAND* afzonderlijke exemplaren te bestellen à *f* 2 ieder, alsmede, om daarvan inzage te nemen en daarop aanmerkingen aan het Bestuur mede te deelen. Tot dat einde is de Teekening dezer Kaart ter visie gelegd op het Grietenijhuis te *Joure*, waar men zich gelieve te vervoegen.

Leeuwarden, den 21 Maart 1850.

W. EEKHOFF.

*** DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,
opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

[illegible], blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN van LEVENSVERZEKERING van onderscheiden [illegible]; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. [illegible]

[illegible] in de provincie Friesland:

Te LEEUWARDEN	de Heer	Mr. A. H. DE SWART.
» FRANEKER	» »	Mr. A. TELTING.
» HEERENVEEN	» »	Mr. P. TEN BERG WESTHUIS.
» SNEEK	» Heeren	BRUININGS & TEN CATE.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.